

Molnár Szabolcs:

„Keresem a szót”, avagy miként reflektál a kritika az újdonságra¹

Az 1970-es évek Magyarországon a különböző művészeti ágakban szinte azonos időben jelentek meg olyan új irányzatok, melyek igyekeztek kilépni-meghaladni a modernista esztétika előfeltevéseit. Az irodalomtörténetben Tandori Dezső második, *Egy talált tárgy megtisztítása* című kötete képviselte emblematikus módon e fordulatot, a zenében az Új Zenei Stúdió fellépése. Előadásomban azt vizsgálom meg, miként tükrözte vissza ezen új irányzatok szemléleti fordulatát az irodalomkritika (maga a kritikai nyelv, a sajátos kritikai szempontok), illetve a zenekritika; valamint vannak-e párhuzamosságok e tekintetben a két szakkritikai terület között. Úgy tűnik, az irodalomkritika gyorsan s talán egységesebben reagált Tandori költészetének újdonságára; a zenekritikában hosszabban elnyúló, fogalomtisztázó recepciós folyamat kísérte az Új Zenei Stúdió, illetve Jeney Zoltán tevékenységét. Az 1973 és 1980 között megjelent zenekritikákban – az előadás elsősorban Kárpáti János, Kovács Sándor, Kroó György, Maróthy János, Tallián Tibor recenzióira támaszkodott – gyakran ideológiai szempontok is érvényesültek. Ez a kritikai attitűd az irodalomkritikára – legalábbis ami Tandori költészetét illeti – már nem volt jellemző.

---

¹ A Jeney Zoltán hetvenedik születésnapja tiszteletére rendezett tudományos ülészen, 2013. március 14-én elhangzott előadás absztraktja.